

Talijanski nasrtaji posvuda odbijeni.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 24. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Kod Novog Aleksinca pridobili smo na trag prekjucer ispraznjene visine istočno Lopuša. Kod Cartorisca napreduju naše navale. Neprijatelj bio je kod Komarova bačen. Inače je položaj nepromijenjen.

Talijansko bojište.

Opća bitka na Soči traje. Jučer su se proširile sa besprimjernom žestinom vojne infanterske borbe i na gorici Mostobran. Njemački otpor naše hrabre pješadije slomio je uz goleme gubitke po neprijatelja njegove navale. Učinkovito su djelovanje našeg topništva vredno je podporu našu pješadiju. Talijanska glavna navala je popraćena nasrtajima jakih sila protiv tirolske fronte. Visavrani Fogliari i Lavarone stoje pod žestokom topničkom vatrom. Mnoge talijanske infanterske divizione napuštaju na dolomitiku frontu. Ovdje su bili kravo odbijeni prekjucer jučer svagdje po jedna navala na Bambergerhaus na Col di Lana, na poziciju Terassia, dva nasrtaja protiv Ruffleda (Guzopazad Schluderbacha) svagdje po četiri navale na naše lijeve sjeverno mjestu Sief i u dolini Popene. Na koruškoj fronti samo topničke borbe i čarljanja. U kotlini Boveca i u području Kna poduzeo je neprijatelj jučer prije podne još pojedine uzaludne nasrtaje i pokušaje navale: onda je borbom poptustila. Protiv fronte Mrzlog Vrha do uključivo tolmanske mosne utrdne naperala su još uvijek očajna naprezanja Talijanaca. Osobito napadaju neprestano visinu zapadno sve Lucije. Alpinisti su ovdje prcdri i mali dio fronte. Sjajno povelena protunavala pješadijskih pokrovnja br. 53. i 86. hacio ih je u kratko van. U o udjesku Soče, između tolmanske i gorike mosne utrdne, gdje se naime kod Plave žestoko borilo, nije mogao neprijatelj nigdje prodrijeti. Pred gorikom mosnom utrdom bilo se već prekjucer slomio visine pokušaja navale protiv brigada Solotina. Jučer posle sa, nakon jake topničke priprave, jako znatne talijanske sile na navalu na ovaj gospodujući brjieg i na Oslavju. Borba je prevagavala, sad samo sad tamo, te je trajala i u noć i svršila time, da su naše čete održale sve pozicije u čvstom posjedu. Na rubu visavrani Dobertoha bijesnila je bitka dalje u odsjeku Majnice-Monte sei busi sa neumanjenom silom, dok su u južnom odsjeku dan i još mirnije prošle. One sa svježim silama utvijek na novo opetovane navale neprijatelja izjavile su se potpunoma. Samo prelazno uspjelo je Talijanacima da se ustale u pojedinim predjima jarcima. Nasa infanterska, tako hrva infanterska pukovnija br. 93. južno San Martina, pridobila je natrag sve pozicije u borbi na sake.

Srpsko bojište.

Vojka Kovešova potisnula je protivnika preko visine sjeverno Arandjelovce. Srpske zalaznice, koje su južno Slatine uzele u boj, bile su od nash talijana bjezane. S obiju strana Morave prodiraju njemačke bojne sile pridobile su visine južno Palanke i sjeverno Petrovca. Bojna skupina, koja je kod Oršove prešla Donavu, potjerala je neprijatelja iz brdovitog područja zapadno Klodava.

Bugari prodiru preko Negotina te su prekoračile sa bojnim silama, koje prodiru sjeverno Knjaževac, srednji Timok.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 24. oktobra. (D. u.) iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište:

Sjeveroistočno Soucheza bili su suzbi-

jeni neprijateljski nasrtaji. Engleski dvoplošac bio je oboren zavadno St. Quentin. Njemački letici napalili su, čini se dobrim uspjehom, na engleski logor četa kod Abbevillea, te su obložili Verdun bombama.

Rusko bojište.

Ruske sile, koji su se iskrcale kod Domensna, opet su se ukrcale na brodove kad su došle njemačke čete. Sjeverozapadno Dvinskog bili su Rusi habije iz pozicija kod Schlossberga uz velike gubitke. Nijemci su izjurisale Ilukat. Zarobljeno je 18 časnika i 2940 monaka i zaplijenjeno 10 strojnih pušaka i jedno haćalo mina. Opetovne navale južno Vignonovskog jezera bile su odbijene. U protunasrtaju bilo je zarobljeno 2 časnika i preko 300 monaka. Pozicije kod Komarnova su zauzete. Mnogostruke ruske navale bile su odbijene i zarobljeno je 461 monaka.

Srpsko bojište.

Bugari su zaplijenili u Prahovu sjeveroistočno Negolina ruski logor municije. Vrhovna Vojna Uprava.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 24. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Naše su čete osvojile Skoplje.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 23. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardanelskoj fronti kod Anaforte nanijelo je naše topništvo neprijateljskim okopima teške štete. N. prijateljska torpedovca, koja je pucala na okolin Dondjaira, pogodjena je od našeg topništva. Opažena je eksplozija na palubi imenovane torpedovke, koja su odvučli u Imbros. Kod Arriburna i Seddibara izmjenjena paluba sa privremenim stankama. Carigrad, 24. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja: U odsjeku Anaforte bombardirao je naše topništvo na žičnu ogradu, što ju neprijatelj postavio na Azmakicima, te je razrušilo tri strojne puke. U odsjeku Arriburna naše je topništvo usutkalo kopnene i morske baterije neprijatelja, koje su bezuspješno bombardirale naše pozicije.

Balkan.

Nema grčko-bugarskog ugovora.

Atena, 24. oktobra. (D. u.) Agencija Havas javlja: Ministar spoljnih posala opovrgava vijest, da je sklopljen grčko-bugarski ugovor, kao i vijesti o odnosnim raspravljajima.

Iskrcavanja u Solunu?

Atena, 23. oktobra. (D. u.) Havas javlja: Francuske čete neprestano zapuštaju Solun, te se podavaju na srpsku frontu.

Kopenhagen, 24. oktobra. „Folketsavis“ javlja: U Solunu se ne iskrcavaju nikakve nove čete. U njerama, što ih je poduzeo četvrti sporazum vlada veliki kaos. Nadzapovjedništvo je vojske u Solunu već drugi put promijenjeno.

Bugarska prosvjednje.

Sofije, 23. oktobra. (D. u.) Ministarski predsjednik Radoslav upravo je na bugarske poslanike i inozemstvu prosvjednu notu protiv bombardiranja otvorenih gradova Dedezagaci i Portogalosa na egejskoj obali od strane englesko-francuske mornarice dne 21. oktobra. U noti se naglasuje, da su usljed bombardovanja bile oštećene žrude zasebnika, što je očita povreda međunarodnog prava.

Promjena ministarstva u Rumunjskoj.

Budimpešta, 24. oktobra. „Vilag“ javlja iz Bukaresta, da će biti rumunjski kabinet predobren. Novom bi ministri pripadali Marghiloman, Carp i Majorescu.

Njemački areoplan nad Solunom.

Lion, 24. oktobra. „Nouveliste“ javlja iz Solna: Saveznici su otposlali u Macedoniju daljnjih 20.000 monaka Njemački je zrakoplov preletio Solun u velikoj visini, da izvidi transportna gibanja.

Italija i Grčka.

Rim, 24. oktobra. „Giornale d'Italia“ smatra nužnim, da se izjavi protiv toga, što ententa nudja Grčkoj Epir, Monastir, Gergeli i Dviran, bugarsku obalu do Enosaa, egejske otoke pa čak i Cipar, što bi poremetilo ravnojesje u Sredozemnom moru. Prama vijestima iz Alene, ententna diplomacija radi i o tome, što bi se zbio, kada bi srpske čete bile prisiljene da se povuku na grčko područje. Već tri dana nema u Aleni direktnih vijesti iz Nisa. Grčki se trgovci boje, da će između Grčke i entente nastati konflikt, te sada upotrebljavaju sve moguće vrsti brodova samo da čim više svoje robe, osobito suhog grožđja, eksportiraju.

Grčki stožer u Solunu.

Ha g, 23. oktobra. Grčki je generalni stožer stigao u Solun, te se čini, da će se tamo podati i kralj.

Ententa.

Engleski kralj i vojnička obvezatnost.

London, 23. oktobra. (D. u.) Kralj Juraj izdao je na narod poziv, u kojem moljkarke sviju stališa, da sudionostvuju u ovom ozbiljnom času dobrovoljno u borbi, što se vodi između njegovog naroda i jako dobro organizovanog neprijatelja, na način, e budu čete na fronti opskrbljene svim potrebitim, da se osigura pobjeda u trajan mir.

Pomanjkanje živeža u Rusiji.

Kopenhagen, 24. oktobra. U Rigi već ljudi ne hrle u dućane, da si nakupuju hrane, posto su uopće sa skladišta prazna. „Nijose“ javlja: Ministarstvo je podijelilo zajmove Petrogradu, Moskvi, Odesi, Revalu i drugim gradovima i to ukupni iznos od 9 milijuna rubalja u svrhu nabave živeža.

Nasljednik Delcassea.

Genf, 24. oktobra. Kao nasljednik Delcassea misli se, da će biti imenovan bivši pokladar u Berlinu, Jules Cambon. Nekoji zastupnici nisu mnijenja, da bude na to mjesto imenovan čovjek, koji nije zastupnikom ili senatorom, a drugi se boje, da bi se iz toga moglo zaključiti, e se misli na korašnji mir. Najviše izgleda imaju Briand i Doumergue. Delcasse je još uvijek bolestan, te ne prima niti svojih intimnih prijatelja.

Ratni porezi u Italiji.

Rim, 24. oktobra. Kraljevski dekret određuje sljedeće poreze za vrijeme dok traje rat: 1. Na onaj, koje ne služe u vojstvu 2. Na dohotke članova upravnih vijeta dioničkih i komandnih društava. 3. Preuredba poreza i pristojbina za razne biljevojnne, takse za nosenje oružja i na listice za kinematografske predstave. 4. Preuredba katastarskih pristojbina. 5. Poštanske i brajzavno pristojbine. Listovi cijene da će ovi porezi donijeti godišnjih 60 milijuna lira.

Delcasse protiv Engleske.

Genf, 24. oktobra. Delcasse je još uvijek bolestan. Primio je suradnika „Pelti Journala“ komu je izjavio, da je Francuska potrebna svakog pojedinog vojnika, te se ne bi smjela žrtvovati za druge.

Ruska i Bugarska.

Bazel, 23. oktobra. „Pelti Parisian“ javlja iz Petrograda: Uroak, što Rusija nije još navijestila rata Bugarskoj leži u tome, što Sazonov namjerava, da se prije objelodani carev poziv na Bugarski

narod. Navjesterenje će rata uslijediti u najkraće vrijeme.

Dignuće nadzapovjednika.

London, 24. oktobra. Parlamentarni potpajnik propio je u doljoj kući, da je dignut sa svog mjesta onaj časnik, koji je bio nadzapovjednikom u Suvla-Bain.

Papa i mir.

Lugaz, 24. oktobra. „Secolo“ javlja iz Rima: Papa je polaknuo belgijskog kralja, neka poduzme inicijativu za mir, nu ovaj je to otklonio.

Pritisak entente na Grčku.

Amsterdam, 24. oktobra. Reuter javlja iz Londona: „Daily Telegraph“ tvrdi, da je doznao iz dobrog izvora, da je Engleska učinila Grčkoj formalni prijedlog e još ustupa otok Cipar, ako se odmah priključi ententi. „Times“ javlja: Sazonov se izrazio, da će Grčka tesko moći uzdržati se neutralnom. Ententa je prisiljena da upotrebi dva gospodarska i ina sredstva, da neprijatelj ne bude imali nikakve koristi od grčke neutralnosti.

Ruski ratni zjajom.

Amsterdam, 24. oktobra. „Times“ javlja iz Petrograda: Ruska je vlada zaključila, da izda novi ratni zjajom od jedne milijarde rubalja po 5 po sto.

Armenci u ruskoj vojsci.

Kopenhagen, 24. oktobra. „Nove Vremja“ javlja, da je iz Amerike preko Arhangelska stiglo nekoliko stotina armenjskih dobrovoljaca, koji su bili u amerikanskim vojničkim školama. U Americi ina na vojničkim naukama još veći broj Armenaca, koji čekaju zgodu, da se upute u Rusiju. I na Lusitaniji poginulo je više Armenaca, koji su putovali u Rusiju.

Ententna diplomacija u škrupcu.

London, 24. oktobra. „Daily News“ piše o položaju: Izvještaji sa Balkana su jako teske naravi. Glavna pogriješ leži u napredovanju Bugara nazobez njemačke Nis-Solne. Još nije jasno, da li je Vranja zauzeta ili ne. Nu Srbi sami priznavaju, da je željeznica južno Vranje oštećena. Čete se saveznika u Solunu neprestano iskrcavaju, te bi morala tamo oiti skupljena veća vojska. Nu zadaca nije visla, kako da se zapriječi prekinuće sveze sa Nisem, nego kako da se ju opet uspostavi prije negoli Srbi budu ugrješeni. Vrlo će tesko biti Srbiji, kako da svoju vojsku opskrbi, posto je od sviju strana opkoljena od neprijatelja. Preko grčke granice dolazi iz Srbije veliki broj bjegunaca, koji jasno svjedoče o nevolji, što ju mora ova malena zemlja podnašati.

Sa bojnih poljana.

Nadvojvoda Fridrih na srpskom bojištu.

Beč, 24. oktobra. (D. u.) Javljaju iz stana ratnih dopisnika: Dne 21. oktobra otplovao je vrhovni zapovjednik nadvojvoda Fridrih na jugoistočnu frontu, da posjeti ta ona mjesta, koja bijahu zadnjih dana pozorištem najznatnijih vojničkih i političkih događaja. Nadvojvodu primio je na beogradskom kolodvoru zapovjednik balkanske vojske generalni maršal Mackensen, kojmu je nadvojvoda izrazio toplu priznanje za postignute dosadašnje uspjehe. Iz Beograda otplovao je nadvojvoda cesaru poklonstvenim brozjav. Cesar je odgovorio: Vaša vijest o ulicima, koje ste dobili na pozorištu zadnjih bojeva koje su austro-ugarske i njemačke čete slavodobitno izvještale odajone radost i najviše zadovoljstvo. Ja se tome najiskrenije radujem i sjeću sa se važnostu svakog jedinca i četa, koje su nakon što su svladali jedni od najtežih riječnih zapreka, izjurisale Beograd i bacile neprijatelja duboko natrag. Duh jedinca Eugena odsuevijo je sve. Puna tog duha

svladati će naše bojne sila na jugoistočnoj fronti sve neprikladne i opasnosti i dovest će zaslavu do pobjede i do konačnog pokorenja neprijatelja. Na svršetku cesar zahvaljuje generalnom maršalu Mackensenu i svim četama. Mackensen je ovaj brojzav odmah priprio svim četama.

Centralne vlasti.

Nova smotra u Ugarskoj.

Budimpešta, 24. oktobra. (D. u.) Nakanudna smotra za osobe narodnog ustanka koje su rođene u god. 1878.—1890. i 1892.—1894., koje su bile kod prve smotre proglašene nesposobnima, bit će u Ugarskoj od dne 27. oktobra do 30. novembra.

Navala na Rigu.

Berlin, 24. oktobra. „Magdeb. Ztg.“ javlja: Borba za Rigu presla je u odlučni stadij, pošto su njemačke čete stigle jugoistočno grada do Dvinae.

General Borojević i ratni zajam.

Zapovjednik naših bratih četa na jugu, general Borojević, potpisao je 100.000 ratnog zajma. Svega ukupno je general Borojević potpisao četiri milijuna ratnog zajma.

Iz prošlosti Beograda.

Kratka crtica iz povijesti Beograda do bro će doći čitateljima novina o sadašnjem ratu.

Biograd (po istočnoj narječju), u Srba Beograd, turski Bilgrad ili i Darom Dihad, dom svetoga rata, arnautski Bilgrad, ruski Belgord, češki Belehrad; magarski prije, (ne znam od kuda uzelo: Ferdinand (bijeli grad, t.). Nándor-fehér-vár). Kod starih Rimljana već od g. 1689. pr. Is. Singidunum. U srednjem vijeku jedno vrijeme Alba Bulgarorum, u to je Beograd, a kod nekih tudnjana i Balsegrad; njemački najprije Weissenburg, a kasnije Belgard kao što i danas.

Beograd, stolica srpske kraljevine na Dunavu kod utoka Save imala velikog trgovinsku važnost, pa u vijeku strateška. Zato su se zato mijenjali tečajem povijesti mnogi narodi, pa su po svojoj krstili Beograd, koji je na trgovačkom putu između zapadne i istočne Evrope — od Pariza, Beča i Budimpešta pa do Carigrada, Beča i Budimpešta pa do Carigrada, Strateški ga stite s jedne strane Srba (ko utoka) i Dunav, a s druge strane gorske visine Topčider, Vračar i Havalja (Avata). Veliku važnost podaju Beogradu željeznice, koje vode u Carigrad preko Solje i Bugarske i Trakije i u Soton preko Macedonije na Egejsko more. Uslijed željezničkih sveza, jer je Beograd svežan i sa Pestom i Bečom, brzo se je razvio u novije vrijeme. God. 1854. brojio je 16.733 žitelja (kao i Zagreb), a god. 1880. 26.615 žitelja. Od ovih je osim Srba bilo 4160 rimokatolika (Hrvat, Nijemca i germaniziranih žitelja iz Ugarske i Slavonije); nešto 463 protestanata. Ima i

HUMORESKA ČICA JOSE.

Slavna većina.

(Dalje).

Zigi nijesu te riječi bile upravo melem na ranu, no nijesu ga toliko ni razustile, jer je razabrao, o će Trulasi biti uz većinu, a ta se okuplja oko Bužana.

Isti je dan „razgovarao“ još s vijećnicima Rusom, Kozlićem i Katanom. S ovima je isprva bilo nešto teže, pogotovo s Kozlićem, rus je rekao ni crne ni bijele. Rus je stao govoriti o velikim sadašnjim općinskim nametima, a Katana je onako kao usput napuknuo nešto o plaćama općinskih činovnika i službenika, koje da su i onako odvele velike za, onaj posao kod stola u toploj i suhoj uredskoj sobi! No konačno umirise ipak nekako Zigu Griču i obećase mu, da će i oni glasovati onako kao što svi ostali.

Slično ga uvjeravalo i Kosturan i Hadulka. I oni da se ne će protiviti zaključku većine, premda bi on, Ziga Griča, mogao da pričekas sa svojom molbom do „boljih vremena“.

Preostala su bila još dva odbornika, Tikanović i Čeh Radehski. Ovaj potonji nije mu mogao ništa da obeća, jer da je stvar takova, o kojoj treba ozbiljno da

Bugara, koji su vrtljari (bostandžije) i radnici bez stalnoga prebivanja i dr.

Posljednjih 36 godina od 1879. god. ovamo Beograd se je razvijao i razvio na evropski način (građenje kuća i uređenje ulica i parkova). Godine 1900 imao je 70.000 žitelja (69.790). God. 1905. 80.110 žitelja; god. 1910. 90.000 (89.876) žitelja, a 1914. preko 100.000 žitelja.

Već su stari Rimljani od bitke kod Pjence (168. pr. Is. i 29. god. pr. Is.) cijedili iz strateških razloga Beograd (Singidunum) u gornjoj Moesiji i držali tamo legiju vojnika na straži. Još više je cijenilo položaj Beograda bizantinsko (istočno rimsko) carstvo u srednjem vijeku. Od 7. do 9. stoljeća pokoravao se je Beograd Avarima; u 10. stoljeću Bugarima (Alba Bulgarorum); u 11. i 12. stoljeću opet Bizantiji, kojim je bio na kratko svi. godine oteo već 1286. god. magjarski kralj Salamon. No ear Dusan 1331. do 1355.) oteo ga je Ugarskoj (1343). Poslije njegove smrti bila je Ugarska za Ludovika Anžuvina zavladała Beogradom, no ear Lazar opet ga je osvojio (1382. god.). Despot srpski Gjorgje Branković (1428.—56.) ustupio je 1438. god. Beograd caru i kralju Sigismundu (1410.—37.) u zamjenu za imanje u Ugarskoj! Ivan Zoran Dubrovčanin branio je Beograd protiv Alibega, velikog vezira 1440. god. (za sultana Muhameda II.) 7 mjeseci, pri čem je poginuo 17.000 Turaka. Obranio je Beograd Sibirjanin Janko (Hunjad) 1456. god. Sam sultan Muhamed II. ohsjedao je grad sa 150.000 vojske, nu bio je poražen i ranjen, pa se je otišao liječiti u Sofiju, ostaviv Hunjadu kao plijen 309 topova i 27 galija (ladja). Poslije te pobjede brzo je umro Sibirjanin od azijskoga kuge. God. 1493. pokušali su Turci — uzalud — osvojiti Beograd od Ugarske. Istom god. 1521. pod sultanom Sulejmanom, osvojili su Turci Beograd, jer ga je branila samo mala posada Srba i 700 Jura.

Izbornik hrvatski Maksimilijan oteo je 6. septembra god. 1688. Turcima Beograd s carskom vojskom, ali ga je opet oteo veliki vezir Ahmed Čuprići (Kofriji) god. 1690. (1. oktobra). God. 1717. Eugen Savojski porazio je Turke i dobio Beograd, koji je Turska ustupila cesaru u požarevačkom miru god. 1718. No poslije smrti (god. 1736.) princa Eugena Savojskoga došlo je opet do rata s Turskom u kojem su bili poraženi carski generali (Wallis) kod Grodske (Groecke) te je Turska beogradskim mirom 1739. opet došla Beograd. Kasnije je je hito zauzeo izmenada ear Josip II., ali nije mogao, dok ga nije predbio general Laudon god. 1789., ali je u miru već god. 1791. bio opet ustupljen Turskoj.

Od god. 1801. gospodovali su nad Beogradom okrutni plaćenici turski — valje, koji su izazvali ustanak Srba pod Karađorđem i Milošem Obrenovićem.

Turska je imala u Beogradu (u tvrdjavi) usprkos autonomije posadu sve do god. 1867., kada je upitvom evropske diplomacije ispraznila srpske tvrdjave za kneza Mihajla, pa je tako srpska knezovina postala slobodna, a god. 1881. kraljevina. Još ću napomenuti ovo iz historije Beograda: „Oslobodjena“ Srbija (1815. do 1867.) živjela je u miru s Turskom. Samo je god. 1862. došlo do bune, te je Beograd bio od Turaka bombardiran.

razmišlja, pošto ne će da radi možda na stetu slavnoj općini Grbavae, koja je njega i njegovu obitelji gostoljubivo bila primila u svoje častno krito.

A Tikanoviću? Ho! Zigi Griče se kosa još i danas ježi, kad se sjeli, kako ga je ovaj bio dotekao.

— Da, da, sad smo vam mi seljaci dobri! — vikao je Tikanović. — Sad, kod nas trebate, sad dakako obilazite oko nas i moljakte za našu milost, a inače se držite kao da ste bogzna što. Da, da, to su gospoda, koja hoće da žive lagodnim životom na račun naših žuljeva! Ali ne, jok! Dok na meni žive glavni, radić ću protiv vama i nepće proti svim vama u općini, u kojoj i onako nema reda uze sve one masne plaće, koje nam vi guljokote otmiljete.

Tko ustalom da navede riječi, kojima je Tikanoviću počastio? bio Zigu, koji jedan ni sam nije znao, kako se je iznenada našao bio na cesti.

No uze što je nije ovaj kleono duhom, jer je ipak veći dio općinskih vijećnika bio više manje uz njega, a čitelo ga je ponajviše to, što su vijećnici zaključivali gotovo uvijek protivno od onoga, što je predlagao Tikanović, koji se je pono-

Pokojni daroviti odvjetnik i govornik Milan Makaneć kao djak pomogao je Beogradjanima borili se protiv Turaka s drugom i sa Belekovićem, posjednikom kuće u Kapucinskoj ulici u Zagrebu.

Kuhane čovječje lješine.

Crtica iz ratne povijesti.

O najstarijih je vremena pa sve ovo do krvavih ovih dana, koje sad proizvodimo, bila bez sumnje na samrti posljednja želja svakoga od junakih boraca, da uzmože, snivati vječni san u svojoj rodnoj zemlji, na kojoj je uplao svjetlost ovoga svijeta, — blizu svojih milih i dragih. A i najbliži rođaci na polju slave preminuloga borca ne bi jamačno tako bolni osjećali težak gubitak ovog premijog sina, muca, oca ili brata, kad ne bi nrto njegovo tijelo bilo sahranjeno u dalekim, tuđim krajevima, a i u neposvećenj zemlji i na osami, te kad bi mogli da se mole za spas duše njegove nad njegovim grobnim humkom i kitići mu posljednje njegovo prebivalište evređem.

Zato nije čudo, što čitavo u povijesti, kako su mnoge i mnoge mrtnu junake prevažali sa bojnih poljana iz najudaljenijih krajeva u domovinu i ondje ih sahranjivali na vječni počinak.

Mrtva su tijela dakako morali baizamovati, da se na dugom putu sačuvaju i ne sagnaju. Naravski da je kod takovog prevažanja bila osim velikih troškova još i sva sila drugih raznih poteškoća i neprilika, to je samo najudaljenijim i najodličenijim mogla da bude ispunjena njihova posljednja želja, ako i ne uvijek posve onako, kako su željeli bili oni i njihova svadna, nego često na veoma osobit i neobičan način.

Od mnogobrojnih primjera navest ćemo ovdje samo nekoliko njih, koji nam se čine najzanimiviji.

Za vrijeme velikih križarskih ratova u 12. i 13. vijeku, kad su se krsćanski borci okupljali da oslobode svetu zemlju — Palestinu — ispod turskoga jarma, nije bilo ni vremena ni sredstava, da lješine pilih knezova balzamuju i tako ih otpremaju kući u Europu. A da ipak ispuše posljednju njihovu želju, odučise se, da tijela njihova raskomadaju i tako dugo kuhaju u vodi i vinu, do se meso nije odlijelo od kostiju, te bi kosti slali u domovinu.

Ljudevit III., zemaljski grof Irinskij, umro je na povratku iz svete zemlje god. 1189. na otoku Cipru. Njegov je braat dno mrtvo tijelo iskulati i srce samljati u prah. Kost i srce uzeo je sobom u Njemačku i pokopao u Rajnhardsbrunnu, dok je meso bilo sahranjeno na Cipru.

Lješinu njemačkog cara Fridrika Barbarose, koji je u svetoj zemlji našao smrt, dovezose u Autiokij i ondje iskušase. Premo sahranise u stolnoj crkvi, a kosti otpremise predbežno u grad Tir, odakle ih nakaniše prevesti u Jeruzolim i ondje predati materi zemlji. No kako krsćanska vojska nije mogla da osvoji Jeruzolim, ostadoše kosti njegove do današnjega dana u Tiru.

Kad je zemaljski grof Ljudevit IV. Irinskij, muž svoje Jelisave, umro, u Otrantu u Italiji, umotase iznajprije njegovo tijelo u bijele platnene omote. No kasnije zaključise, da ga iskuhaju. Kost i stavise u

dobro zatvoren sanduk i natovarise ju na konju. Na taj su način otpremali borci mrtve ostatke svoga vodje i gospodara u domovinu u Reinhardbrun. Kad su se usput odmarali, položili bi sanduk u crkvu, pokrili ga baldakinom, upalili svijeće i kadili tamjanom.

Slično je bilo i s mrtvim tijelom francuskoga kralja Ljudevita Pobožnoga, koji je u sedmoj križarskoj vojni god. 1270. u Tunisu u Sjevernoj Africi god. 1270. poginuo. Utrobu njegova pokopaše po želji kralja Karla Anžuvinskoga u Monrealu na otoku Siciliji, a kosti njegove spremiše na vječni počinak u opatjskoj crkvi u St. Denisu kod Pariza, staroj grobnici francuskih kraljeva.

Tako je eto bilo u ono doba. Danas se dakako vremena promijenila te je kraj modernih prometnih, zdravstvenih i inih prilika biti mnogomu i mnogomu od naših bratnih branitelja domovine barem iz nekog vremena biti ispunjena zadnja njegova želja i mrtvi ostaci njegovi dopremjeni u domovinu onakvi, kakovi su u tuđini bili predani materi zemlji. B

Posl. br. U 198/15.

U ime Njegova Veličanstva cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcionara državno odvjetništva kao javnoga tužitelja protiv Petru Rabak rač 112 Z. iz god. 16/1896 L. D. Z. iz god. 1897. br. 89. u prisudu funkcionara državno odvjetništva Bigatto kao javnoga tužitelja nakon glavne rasprave danas provedene, a na osnovu prijedloga učinjena od tužitelja, da se uporabi zakon

sudio je: Petra Rabak, trgovca mlijekom u Lupoglavi

krivim:

da je dne 30. proslog augusta otpisao u svrhu prodaje iz Lupoglave u Pulu mlijeko, koje je bilo navodnjeno, te tako u svrhu zavaravanja metnuo u promet predmete, koji su izgubili na svojoj hraniivosti, dakle prekršaja predviđenja uz 112 Z. iz god. 16/1896. L. D. Z. iz god. 1897. br. 89. te biva zato na osnovu istog paragrafa uporabom § 351. i 206. k. z.

osudjen na tri (3) dana zatvora te na plaće postupničkih troškova i onih izvršne kazne, među kojima za trošak analize iznos od K 25. Osim toga ima se ova presuda na osnovu § 21. netom spomenutog zakona na trošak optuženika proglasiti u „Hrvatskom Listu“ u Pulu.

Omissis.

Buzet, dne 29. septembra 1915.
Vivoda v. r. Dr. Volarić v. r.

Traži se radnik ili naučnik za briježenje. Prijaviti se kod J. Fatuta, Via Kandler 20.

Potpisite
III. ratni zajam!

— Tvoja stvar, Zigo, kao da dobro stoji, kako razabirem ovo iz govora naših vijećnika, — progovori Gašo, „davnij prijatelj i pobratim“ Zigin. — Čini mi se, da bih ti mogao već sad čestitati.

— Ta mani se, čovče! — usklikne Ziga radonosno uzbuđen.

— Da, da, jer čitavo poslije podne i ne raspredaju gotovo ni o čemu drugom nego o tvojoj plaći. Istina, posme složni još nijesu, ali zato stoje do tebe . . .

— A kako? — prekinje ga Ziga.

— Lako! Sjedni kod medju nje i počasi ih sa nekoliko boca vina! Ako isto, a ono će ti Tvoje vino složiti, a u koliko znašes, naši se vijećnici mnogo ne brane vina, pa dolazio ono ma s koje strane.

— Hm! — promrsi Ziga kroz zube. — U koje ime do bijesa da ih čestitam! Ta uzeli bi mi za zlo i mislili, i hoću da ih milim . . .

— Ne buncaj, bene! — skoči Gašo. — Ovi, je li, da ti za zlo umu, ako ih ponudis s vinom! Tad ih slabo poznaješ. Jok! Ti je li, nego! Bužan možda, da, ali njega danas nema među njima.

— Hm!
— A da se bude stvar činila ljepšom, izmisli kakovu izliku, pod kojom da ih pozivlje na vino.
(Dalje slijedi.)